

Струка (назив): САОБРАЋАЈ		
Занимање (назив): ТЕХНИЧАР ДРУМСКОГ САОРАЋАЈА		
Предмет (назив): МОТОРИ И МОТОРНА ВОЗИЛА		
Опис (предмета): Стручни предмет		
Модул (наслов): УСЛОВИ КРЕТАЊА МОТОРНИХ ВОЗИЛА		
Датум: 2023.	Шифра:	Редни број: 05
Сврха		
Схватање потребе о познавању моторних возила, појмова који дефинишу кретање моторних возила, сила које дјелују на возило, карактеристике мотора, биланс вуче и биланс снаге.		
Специјални захтјеви / Предуслови		
Нема.		
Циљеви		
<ul style="list-style-type: none"> - Стицање сазнања о појмовима који дефинишу кретању моторних возила, - Стицање сазнања о силама које дјелују на моторна возила, - Стицање знања о карактеристикама мотора сус, - Стицање знања о билансу вуче, - Стицање знања о билансу снаге.		
Теме		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Појмови о кретању моторних возила 2. Силе које дјелују на моторна возила 3. Карактеристике мотора сус 4. Биланс вуче 5. Биланс снаге		

Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
1. Појмови о кретању моторних возила	<ul style="list-style-type: none"> - Објасни услов котрљања точка - Објасни пријањање гуме на чврстој подлози - Објасни коефицијент пријањања пнеуматика - Објасни клизање точка	<ul style="list-style-type: none"> - Препозна услов котрљања точка - Препозна пријањање гуме на чврстој подлози - Препозна коефицијент пријањања пнеуматика - Препозна клизање точка	<ul style="list-style-type: none"> - савјесно, одговорно, уредно и правовремено обавља повјерене задатке - организује вријеме, - испољи позитиван однос према значају спровођења реализованих тема које су важне за његов рад, - испољи позитиван однос према значају тема, - испољи љубазност, комуникативност, ненаметљивост и флексибилност у односу према сарадницима, - одговорно рјешава проблеме у раду, прилагођава се промјенама у раду и изражава спремност на тимски рад, - испољи позитиван однос према професионално - етичким нормама и вриједностима, - испољи иницијативу и предузимљивост, - испољи жељу и вољу за усавршавањем у струци и цјеложивотним учењем - показије добру ручну спретност, моторичку координацију, има добар слух и вид, - испољава способност самосталног рјешавања	<ul style="list-style-type: none"> - Објаснити услов котрљања точка - Објаснити пријањање гуме на чврстој подлози - Објаснити коефицијент пријањања пнеуматика - Објаснити клизање точка
2. Силе које дјелују на моторна возила	<ul style="list-style-type: none"> - Објасни осовинске реакције возила у мировању на хоризонталној подлози - Објасни осовинске реакције возила у мировању под уздужним нагибом - Објасни отпоре кретања	<ul style="list-style-type: none"> - Препозна осовинске реакције возила у мировању на хоризонталној подлози - Препозна осовинске реакције возила у мировању под уздужним нагибом - Препозна отпоре кретања		<ul style="list-style-type: none"> - Објаснити осовинске реакције возила у мировању на хоризонталној подлози - Објаснити осовинске реакције возила у мировању под уздужним нагибом - Објаснити отпоре кретања
3. Карактеристике мотора сус	<ul style="list-style-type: none"> - Објасни брзинске карактеристике погонских мотора - Објасни појам брзинске карактеристике - Објасни радни режим мотора - Објасни регулација брзине вожње - Објасни потрошњу горива	<ul style="list-style-type: none"> - Препозна брзинске карактеристике погонских мотора - Препозна појам брзинске карактеристике - Препозна радни режим мотора - Препозна регулација брзине вожње - Препозна потрошњу горива		<ul style="list-style-type: none"> - Објаснити брзинске карактеристике погонских мотора - Објаснити појам брзинске карактеристике - Објаснити радни режим мотора - Објаснити регулација брзине вожње - Објаснити потрошњу горива

4. Биланс вуче	<ul style="list-style-type: none"> - Објасни вучно-брзинску карактеристику - Објасни идеалну хиперболу вуче	<ul style="list-style-type: none"> - Препозна вучно-брзинску карактеристику - Препозна идеалну хиперболу вуче	проблема и самосталност у раду.	<ul style="list-style-type: none"> - Објаснити вучно-брзинску карактеристику - Објаснити идеалну хиперболу вуче
5. Биланс снаге	<ul style="list-style-type: none"> - Објасни биланс сила - Објасни биланс снага - Објасни везу између снаге и момента при датом броју обртаја	<ul style="list-style-type: none"> - Препозна биланс сила - Препозна биланс снага - Препозна везу између снаге и момента при датом броју обртаја		<ul style="list-style-type: none"> - Објаснити биланс сила - Објаснити биланс снага - Објаснити везу између снаге и момента при датом броју обртаја
Интеграција				
<ul style="list-style-type: none"> - Са модулима стручно-теоријске наставе из предмета Механика и Мотори и моторна возила - Практична настава				
Извори				
<ul style="list-style-type: none"> - Уџбеници које је одобрило Министарство просвјете и културе Републике Српске; - Друга стручна и теоријска литература (стручни часописи, приручници, збирке, видео и аудио записи, интернет и сл.).				
Оцјењивање				
Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.				

Струка (назив): САОБРАЋАЈ		
Занимање (назив): ТЕХНИЧАР ДРУМСКОГ САОБРАЋАЈА		
Предмет (назив): МОТОРИ И МОТОРНА ВОЗИЛА		
Опис (предмета): Стручни предмет		
Модул (наслов): ДИНАМИКА КРЕТАЊА МОТОРНИХ ВОЗИЛА		
Датум: 2023.	Шифра:	Редни број: 06
Сврха		
Схватање потребе о познавању мотора моторних возила, дијелова мотора, уређаја и система, принципа рада ОТО и дизел мотора, система за паљење, начина стартовања , подмазивања и хлађења мотора.		
Специјални захтјеви / Предуслови		
Нема.		
Циљеви		
<ul style="list-style-type: none"> - Стицање сазнања о динамичком фактору, - Стицање знања о динамичким карактеристикама возила, - Стицање сазнања о одређивању преносних односа, - Стицање знања о кочењу моторних возила, - Стицање знања о заокретању моторних возила.		
Теме		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Динамички фактор 2. Динамичке карактеристике возила 3. Одређивање преносних односа 4. Експлоатационе карактеристике возила 5. Кочење моторних возила 6. Заокретање моторних возила		

Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способен да:			
1. Динамички фактор	<ul style="list-style-type: none"> - Објасни промјену положаја тежишта при оптерећивању возила и критеријуме за одређивање носивости - Објасни утицај прикључног возила и динамичке осовинске реакције	<ul style="list-style-type: none"> - Препозна промјену положаја тежишта при оптерећивању возила и критеријуме за одређивање носивости - Препозна утицај прикључног возила и динамичке осовинске реакције	<ul style="list-style-type: none"> - савјесно, одговорно, уредно и правовремено обавља повјерене задатке - организује вријеме,испољи позитиван однос према значају спровођења реализованих тема које су важне за његов рад, - испољи позитиван однос према значају тема,	<ul style="list-style-type: none"> - Објаснити промјену положаја тежишта при оптерећивању возила и критеријуме за одређивање носивости - Објаснити утицај прикључног возила и динамичке осовинске реакције
2. Динамичке карактеристике возила	<ul style="list-style-type: none"> - Објасни вучно-динамичке перформансе возила - Објасни максималну брзину кретања возила - Објасни максималан успон - Објасни убрзање, вријеме и пут залета	<ul style="list-style-type: none"> - Препозна вучно-динамичке перформансе возила - Препозна максималну брзину кретања возила - Препозна максималан успон - Препозна убрзање, вријеме и пут залета	<ul style="list-style-type: none"> - испољи љубазност, комуникативност, ненаметљивост и флексибилност у односу према сарадницима, - одговорно рјешава проблеме у раду, прилагођава се промјенама у раду и изражава спремност на тимски рад, - испољи позитиван однос према професионално - етичким нормама и вриједностима, - испољи иницијативу и предузимљивост, - испољи жељу и вољу за усавршавањем у струци и цјеложивотним учењем - показије добру ручну спретност, моторичку координацију, има добар слух и вид, - испољава способност	<ul style="list-style-type: none"> - Објаснити вучно-динамичке перформансе возила - Објаснити максималну брзину кретања возила - Објаснити максималан успон - Објаснити убрзање, вријеме и пут залета
3. Одређивање преносних односа	<ul style="list-style-type: none"> - Објасни преношење снаге на погонске точкове - Објасни преносни однос трансмисије - Објасни губитке у трансмисији	<ul style="list-style-type: none"> - Препозна преношење снаге на погонске точкове - Препозна преносни однос трансмисије - Препозна губитке у трансмисији		<ul style="list-style-type: none"> - Објаснити преношење снаге на погонске точкове - Објаснити преносни однос трансмисије - Објаснити губитке у трансмисији
4. Експлоатационе карактеристике возила	<ul style="list-style-type: none"> - Објасни стабилност моторних возила - Објасни проходност моторних возила - Објасни управљивост	<ul style="list-style-type: none"> - Препозна стабилност моторних возила - Препозна проходност моторних возила - Препозна управљивост		<ul style="list-style-type: none"> - Објаснити стабилност моторних возила - Објаснити проходност моторних возила - Објаснити управљивост

5. Кочење моторних возила	<ul style="list-style-type: none"> - Објасни могућности за одређивање брзине - Објасни трење, котрљање и проклизавање - Објасни дужину трагова кочења - Објасни почетну брзину на основу трагова кочења и времена кочења - Објасни израчунавање зауставног пута - Објасни вријеме заустављања возила	<ul style="list-style-type: none"> - Препозна могућности за одређивање брзине - Препозна трење, котрљање и проклизавање - Препозна дужину трагова кочења - Препозна почетну брзину на основу трагова кочења и времена кочења - Препозна израчунавање зауставног пута - Препозна вријеме заустављања возила	самосталног рјешавања проблема и самосталност у раду.	<ul style="list-style-type: none"> - Објаснити могућности за одређивање брзине - Објаснити трење, котрљање и проклизавање - Објаснити дужину трагова кочења - Објаснити почетну брзину на основу трагова кочења и времена кочења - Објаснити израчунавање зауставног пута - Објаснити вријеме заустављања возила
6. Заокретање моторних возила	<ul style="list-style-type: none"> - Објасни геометријске захтјеве за заокретање возила - Објасни силе на управљачким точковима	<ul style="list-style-type: none"> - Препозна геометријске захтјеве за заокретање возила - Препозна силе на управљачким точковима		<ul style="list-style-type: none"> - Објаснити геометријске захтјеве за заокретање возила - Објаснити силе на управљачким точковима
Интеграција				
<ul style="list-style-type: none"> - Са модулима стручно-теоријске наставе из предмета Механика и Мотори и моторна возила - Практична настава				
Извори				

- Уџбеници које је одобрило Министарство просвјете и културе Републике Српске;
- Друга стручна и теоријска литература (стручни часописи, приручници, збирке, видео и аудио записи, интернет и сл.).

Оцјењивање

Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.